

Strategisch beleidsplan **CVON**

2015 - 2020

CVON Strategiecommissie: Prof DJGM Duncker, Prof MJAP Daemen en Prof WH van Gilst

Mede met inbreng van

NFU/Neth-ER:	Drs C Geerdink,
ZonMw:	Dr E Beem, Drs U Gangaram Panday, Drs G Macor
Hartstichting:	Dr A Klaassen, Dr H de Leeuw
KNAW/ICIN:	Prof J van der Meer, Prof J van der Velden

Geaccordeerd door NFU, ZonMw en KNAW

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Opdracht strategiecommissie CVON	4
3. Missie en Organisatie	5
1. <i>Thema's</i>	
2. <i>Plan van aanpak</i>	
4. Strategie van CVON binnen Europa	8
1. <i>Horizon 2020</i>	
2. <i>Neth-ER</i>	
3. <i>ERA-NET</i>	
4. <i>Plan van aanpak</i>	
5. Talentontwikkeling	13
1. <i>Missie en einddoelen van talentontwikkeling binnen CVON</i>	
2. <i>Organisatie van een talentprogramma</i>	
3. <i>Plan van aanpak</i>	
6. Stimuleren van de interactie tussen CVON en Bedrijfsleven	18
1. <i>Plan van aanpak</i>	
7. Conclusies en Aanbevelingen	20

1. Inleiding

Eind 2008 heeft de Hartstichting een Commissie CardioVasculaire Profilerings ingesteld om zich te laten adviseren over een mogelijke versterking van de (inter)nationale positie van het Nederlandse cardiovasculaire onderzoek. In haar rapport van maart 2010 pleitte deze commissie voor schaalvergroting: concurreren minder op lokaal niveau en concentreer het cardiovasculair wetenschappelijk onderzoek in Nederland op nationaal niveau en laat daartoe de beste onderzoekers intensief samenwerken binnen kwalitatief sterke thema's. Hartstichting, KNAW, NWO/ZonMw en NFU hebben de handen ineengeslagen en richtten het initiatief CVON in: van, voor en door cardiovasculaire onderzoekers. CVON streeft ernaar de Nederlandse cardiovasculaire onderzoeksgemeenschap zodanig te organiseren dat krachtenbundeling dwars door disciplines en instituten heen, de mogelijkheden vergroot om nationaal en met name internationaal een rol van betekenis te (blijven) spelen.

De activiteiten binnen het initiatief CVON hebben zich tot nu toe vooral gericht op een bottom-up inhoudelijke invulling om te komen tot keuzes voor kwalitatief sterke thema's en met name het op kwaliteit selecteren van programma voorstellen die aan vooraf gestelde criteria voldoen. Via de CVON-calls in 2011 en 2012 zijn onderzoekconsortia rondom cardiovasculaire thema's gegroepeerd. Acht daarvan zijn inmiddels goedgekeurd voor financiering (investering 40 miljoen Euro door NHS en een ongeveer gelijk bedrag 'in kind' vanuit UMC's). Ook voor 2014 is weer een nieuwe call CVON uitgegaan.

2. Opdracht strategiecommissie CVON

Om de toekomst voor het initiatief CVON veilig te stellen is, naast de keuzes en financiering voor sterke cardiovasculaire thema's, flankerend strategisch beleid onontbeerlijk. Ook zal het inzichtelijk maken van de taken en verantwoordelijkheden van alle CVON partners het gezamenlijke commitment voor CVON moeten versterken. Recent hebben de vier oprichtende partners een commissie ingesteld om de strategie van CVON verder uit te werken en zo spoedig mogelijk met een strategisch beleidsplan te komen. Het door de vier stakeholders gezamenlijk instellen van deze commissie is een positief signaal voor het commitment van betrokken partijen. De leden van deze commissie zijn: Prof. MJAP Daemen, Prof. DJGM Duncker en Prof. WH van Gilst. De belangrijkste aandachtspunten voor deze commissie zijn:

1. Missie en organisatie
2. Strategie van CVON binnen Europa
3. Talentontwikkeling
4. Versterken van band met bedrijfsleven en politiek

Voor deze aandachtspunten worden in dit document zowel een strategie uitgewerkt als een plan van aanpak gegenereerd om deze strategie in de komende jaren vorm te geven. De commissie is in haar werk mede gesteund door medewerkers van de vier CVON partners. In een aantal besloten sessies hebben zij vanuit hun deskundigheid bijgedragen aan de visie op strategie en plan van aanpak. Aangezien er al acht CVON consortia actief zijn, is snelheid geboden om de aanbevelingen in deze notitie vast te stellen en te implementeren.

3. Missie en Organisatie

Uitgangspunt bij de start van CVON was het concentreren van het cardiovasculaire onderzoek op nationaal niveau waarbij de thema's van deze nationale consortia bottom-up zouden worden aangedragen door de kwalitatief sterkste Nederlandse onderzoekers. De missie van CVON zal ook voor de komende jaren moeten zijn:

'het verder verbeteren en versterken van het cardiovasculaire onderzoek in Nederland door focus en synergie'.

Het succes van deze missie zal zich moeten vertalen in het verwerven van meer subsidiegelden uit Europa voor cardiovasculair onderzoek en het sneller brengen van effectieve behandelstrategieën naar de patiënt met hart en vaatziekten. Deze missie vraagt om een flexibele organisatiestructuur met de nadruk op ontmoetingsmomenten van Nederlandse onderzoekers waar inhoud centraal staat. Dit betekent dat er geen complexe bestuurlijke rechtspersoon ingericht moet worden maar dat een beperkte groep vertegenwoordigers van de actieve onderzoekconsortia zich bezighouden met de jaaragenda die er op gericht is om de gedragscode van samenwerking en focus maximaal te bevorderen en de CVON succesfactoren, Europese subsidie en snelle translatie naar de patiënt, te bereiken (Fig. 3.1). Deze Raad van Themaleiders zal uit haar midden een voorzitter kiezen voor de duur van twee jaar. Ook de overige leden zullen een zittingstermijn hebben van maximaal vier jaar. De Raad van Themaleiders zal direct onder toezicht van de CVON stuurgroep vallen.

Voor het praktisch uitwerken van onderwerpen van de jaaragenda kunnen medewerkers van de vier founding organisaties ondersteuning bieden of deze organisaties zouden faciliteiten kunnen aanbieden. Zo heeft de KNAW ervaring met organiseren van colloquia in het Trippenhuis in Amsterdam. Deze formule en locatie zouden ook ingezet kunnen worden voor het samenbrengen van onderzoekers, promovendi, etc. van de verschillende consortia. Tenminste eenmaal per jaar zal er een bijeenkomst georganiseerd worden voor de volledige CVON werkgemeenschap en partners.

Om succes en slagen van de missie te volgen is het verstandig een systeem van monitoring van output en fonds-wervend vermogen te maken met een nulmeting bij de start van de eerste CVON consortia. Een dergelijk systeem is al bij de NFU in gebruik om de wetenschappelijke prestaties van de acht UMC's te volgen. Het cardiovasculaire domein zou hier uitgehaald kunnen worden.

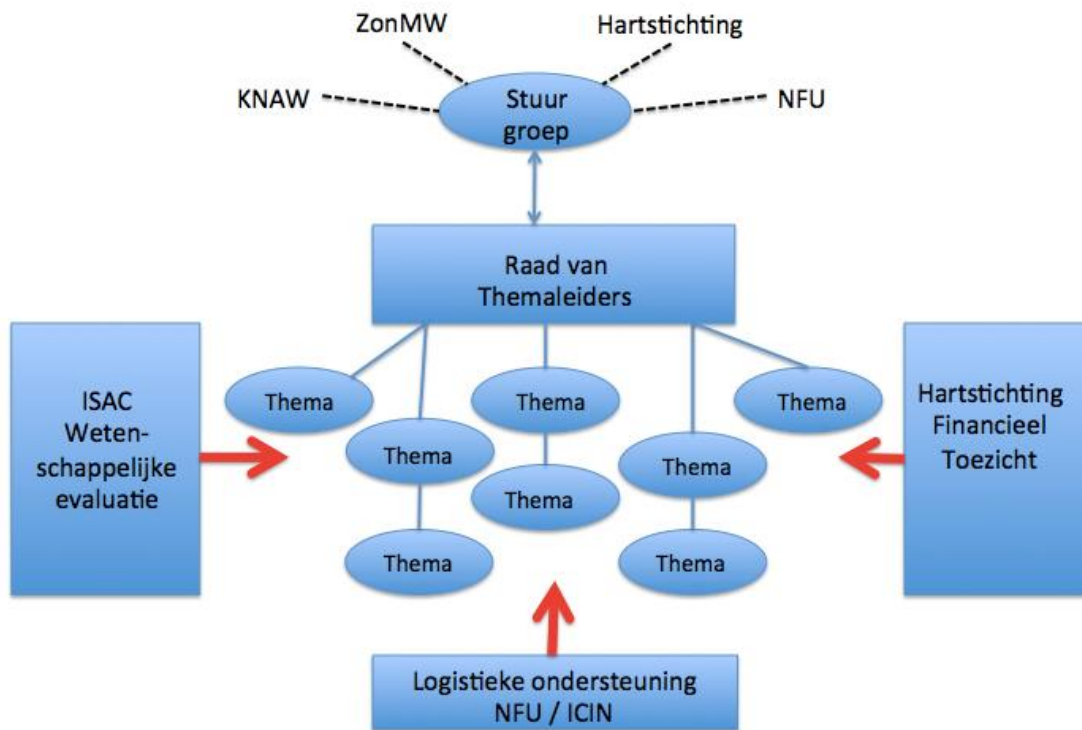

Fig. 3.1

3.1 Thema's

Op dit moment zijn er acht CVON consortia actief en zullen er in 2014 een aantal nieuwe consortia van start gaan. De keuze voor de thema's van deze consortia is gebaseerd op de wetenschappelijke kwaliteit van de onderzoeksvorstellen. Vooraf is getoetst of er geen onderlinge concurrentie/overlap was tussen de verschillende aanvragen. Indien dit het geval was werd er aan de aanvragers voorgesteld om hun aanvragen samen te voegen. Dit proces doet recht aan het uitgangspunt van samenwerking op nationaal niveau van de sterkste onderzoekers van Nederland maar, indien consequent voor lange tijd toegepast, strijdig met het uitgangspunt focus. Dit kan doorbroken worden door bestaande consortia de mogelijkheid te geven om in competitie met andere aanvragers hun consortiumfinanciering te vernieuwen. Ook moet het mogelijk zijn om additionele onderzoeksgroepen aan een bestaand consortium toe te voegen als daarmee het thema van het consortium verder wordt versterkt. De beoordeling van de kwaliteit in deze situaties zal altijd de taak zijn van de internationale advies commissie maar de strategie achter de te maken keuzen zal door de eerder genoemde Raad van Themaleiders van de actieve CVON consortia bepaald moeten worden. Dit beleid zal uiteindelijk thema's

creëren die het project van oorspronkelijke gehonoreerde consortia zal overstijgen. De horizon van deze thema's zal, bij succesvol functioneren, verder reiken dan die van de projecten waardoor ook lange termijn beleid mogelijk is dat kan bijdragen aan succes in Europa, ontwikkelen van talent en het brengen van nieuwe behandelingen naar de kliniek.

3.1 Plan van aanpak

- Opstellen huishoudelijk reglement/statuten voor de governance waarbij met name het vertegenwoordigend orgaan van alle consortia leiders, Raad van Themaleiders, en een 'dagelijks bestuur' geregeld moet worden. Beperking van de zittingstermijn van voorzitter en leden moet dynamiek in het CVON beleid bevorderen. Voorstel is om de huidige strategiecommissie in eerste instantie deze zaken te laten regelen en de 'dagelijkse leiding' te laten vervullen totdat de governance en samenstelling van de nieuwe Raad van Themaleiders door de Stuurgroep CVON definitief is goedgekeurd. Deze interim-regeling zal uiterlijk tot na de eerste midterm review van de ISAC duren.
- Vaststellen van het optimale aantal thema's binnen de CVON structuur in relatie tot de beschikbare hoeveelheid middelen. Wanneer deze thema's zijn vastgesteld zullen vervolg aanvragen binnen deze thema's moeten vallen. Hierbij zal ook moeten worden betrokken hoe de onderzoeksagenda van de Hartstichting vorm zou kunnen krijgen binnen de CVON structuur.
- Overbrengen van de activiteiten van de CVON commissie naar de Raad van Themaleiders en het opheffen van de commissie CVON.
- Integreren van de Adviesraad CVON in de Stuurgroep CVON en het opheffen van de Adviesgroep CVON.
- Vaststellen welke ondersteunende activiteiten door de CVON partners zullen worden verleend.

4. Strategie van CVON binnen Europa

Europa heeft een nieuwe groeistrategie naar 2020 geformuleerd (Europa 2020): naar een slimme, duurzame en inclusieve economie. Europa 2020 kent daarvoor 7 grootschalige initiatieven. Voor onderzoek en innovatie is het initiatief de Innovatie Unie het meest relevant. Deze Unie heeft tot doel:

1. stimuleren van wetenschappelijke excellentie
2. wegnemen van obstakels voor innovatie
3. bevorderen van samenwerking tussen publieke en private partijen.

Binnen de Innovatie Unie wordt een centrale plaats ingenomen door de verdere ontwikkeling van de Europese Onderzoeksruimte (ERA). De European Research Area heeft als voornaamste doel het vergroten van de coördinatie en de samenhang van onderzoek in verschillende lidstaten. Er worden steeds meer instrumenten ontwikkeld om aan de ERA vorm te geven. Nieuwe instrumenten zijn bijvoorbeeld de ERC (European Research Council), JTI's (Joint Technology Initiatives) en KIC's (Knowledge and Innovation Communities). Geconstateerd kan worden dat met de toename van het aantal instrumenten het beschikbare instrumentarium als geheel onoverzichtelijker wordt. De Europese Commissie heeft dan ook in september 2013 een eerste evaluatie van de invulling van de Europese Onderzoeksruimte gepubliceerd. Een van de conclusies is dat de Commissie voortaan de instrumenten meer in samenhang wil bekijken.

4.1 Horizon 2020

Het meest bekende instrument is Horizon 2020, de opvolger van KP 7, met een budget van ca. 80 miljard euro in de periode 2014 – 2020. Horizon 2020 bestaat uit 3 strategische lijnen:

1. wetenschappelijke excellentie; versterking van de Europese kennisbasis met behulp van zowel fundamentele als toegepaste wetenschappen.
2. industrieel leiderschap; versterking van de concurrentiekracht van Europese ondernemingen, waaronder het MKB.
3. aanpak van 6 grote maatschappelijke uitdagingen; zoals vervoer, klimaatbeleid, energie. Voor het medische onderzoek is de uitdaging gezondheid, demografische veranderingen en welzijn van belang. Voor CVON is dat, naast ERC, op dit moment het belangrijkste kanaal voor Horizon 2020.

Op dit moment is het werkprogramma 2014 – 2015 voor Health, demographic change and wellbeing per 11 december 2013 definitief vastgesteld. Het betreft een tweetraps procedure (uitgebreide vooraanmelding + assessment, leidend tot uitnodigingen aan exclusief geselecteerde consortia die toegang krijgen tot de alles beslissende tweede tranche) met een eerste deadline in maart 2014. Er zijn 36 topics in het

deel "personalising health and care" en 15 topics in het deel "coordination activities".

Het initiatief van de individuele onderzoeker is momenteel het startpunt voor aanvragen en consortium vorming binnen Europa. Het zal de verantwoordelijkheid van CVON zijn om succesvolle onderzoekers binnen CVON consortia te identificeren en te stimuleren en ondersteunen bij het uitwerken van aanvragen voor Horizon 2020. Dit is voornamelijk reactief beleid en erg afhankelijk van de match tussen keuzen binnen Europa en het CVON beleid. CVON activiteit wordt effectiever wanneer zij mede kan bepalen hoe de Europese onderzoeksagenda er uit zal zien. De belangrijkste speler voor het mede vaststellen van Europese cardiovasculaire thema's is de European Society of Cardiology in Nice, nu ook met een kantoor in Brussel. Nederland heeft in de afgelopen jaren vele bestuurders en commissieleden voor deze organisatie geleverd waaronder tweemaal de president. CVON kan veel voordeel hebben van goed en geregeld contact met deze organisatie. Vormgeving van dit structurele contact is een belangrijk aandachtspunt. Daarnaast zijn in meer Europese landen onderzoekers vergelijkbaar met CVON zich op nationaal niveau aan het organiseren. Contact zoeken en onderhouden met deze zusterorganisaties kan helpen met het identificeren van kansrijke Europese thema's. Tenslotte is een actieve participatie van onderzoekers in Europese beoordelingscommissies bijdragend aan het zichtbaar maken van de kwaliteit van Nederlands onderzoek. CVON zou dit moeten stimuleren en de praktische administratieve uitwerking voor zijn rekening moeten nemen. Op dit moment zijn van de CVON oprichtende partners de NFU en ZonMw het verst gevorderd met beleidsontwikkeling voor Europese participatie van de acht UMC's. In 2012 stelden zij gezamenlijk een onderzoek agenda op die aansluit op de EU visie en complementair is aan onderzoekagenda's van andere Europese lidstaten. Dit beleid moet gebruikt worden om de ambitie van CVON te kunnen verwezenlijken.

4.2 Neth-ER

Neth-ER (*Netherlands house for Education and Research*) is de vertegenwoordiging van het Nederlandse kennisveld in Brussel met als doel het beleidsvormingsproces in Europa door dit kennisveld op een adequate wijze te beïnvloeden en zo optimaal gebruik te kunnen maken van wat Europa aan Nederland te bieden heeft. Om dit te bereiken hebben acht Nederlandse organisaties werkzaam op de gebieden onderzoek, onderwijs en innovatie een internationale vereniging zonder winstoogmerk in Brussel opgericht in 2006. De Vereniging Neth-ER heeft een kantoor in het Europese kwartier in Brussel. Neth-ER beoogt haar missie te verwezenlijken door optimale informatie voorziening en lobby. CVON onderzoekers krijgen al via hun eigen universiteit toegang tot de informatie voorziening vanuit Neth-ER. Door regelmatig overleg tussen CVON en Neth-ER zou deze informatie

stroom gericht kunnen worden op specifiek voor CVON interessante funding kansen. Hoe duidelijker gedefinieerd kan worden wat voor CVON interessante onderwerpen zijn hoe beter Neth-ER ontwikkelingen in een zeer vroeg stadium kan terugkoppelen. Daarnaast kan CVON nieuwe omvangrijke onderzoeksvoorstellen met Europese impact, al dan niet samen met andere Europese partners, met Neth-ER bespreken en onderzoeken of het opzetten van een actieve lobby zinvol kan zijn. Ook hier is contact maken met zusterorganisaties, zoals bijvoorbeeld het German Center for Cardiovascular Research, en ontwikkelen van gezamenlijke onderzoeksvoorstellen een belangrijke opdracht voor het CVON.

4.3 ERA-Net

Een ander, mogelijk voor CVON interessant, instrument binnen Europa 2020 is het ERA-NET. ERA – netten zijn met name gericht op de stimulering van samenwerking: afstemming van onderzoeks-programmering in Europese lidstaten en mogelijk gezamenlijke uitvoering van onderzoekprojecten (joint calls for proposals). ERA-netten hebben een bottom up karakter en deelname hieraan wordt ondersteund door de onderzoekfinanciers (publieke funding agencies) uit de deelnemende lidstaten, zoals vanuit Nederland door NWO en ZonMw (publiekpublieke samenwerking). In het verleden (KP 7 en eerder) was er geld voor het netwerk en de werkpakketten ter ondersteuning van het netwerk. De deelnemende nationale financieringsorganisaties aan een joint transnational call financierden de gehonoreerde projecten. In het huidige programma verdubbelt de EC de inleg van de partners in het netwerk tot een maximum van 5 miljoen euro voor de eerste joint transnational call die het netwerk uitzet. Naast deze co – financiering van de eerste joint transnational call is een budget gereserveerd voor het management van het netwerk door de partners en voor de joint transnational calls i.e. de kosten voor de Scientific Advisory Board van het netwerk en voor het Scientific Expert Committee ten behoeve van de beoordeling van de projectvoorstellen.

In het werkprogramma 2014 - 2015 van het onderdeel Health staat onder HCO 13-2015 een ERA-NET: cardiovascular disease vermeld. Het initiatief tot dit netwerk is genomen door de Duitse partners. ZonMw is bij dit initiatief betrokken, meer specifiek bij het opzetten van een strategische agenda en het voorbereiden van de eerste call, de co-fund call. Omdat de Hartstichting Nederland breed opereert en aanzienlijk investeert in het cardiovasculaire wetenschappelijke onderzoek, heeft ZonMw al in een vroeg stadium de Hartstichting benaderd met de vraag of zij bereid is als volledig partner naast ZonMw te participeren in dit netwerk. Mede ingegeven door de positieve ervaringen van het KWF met het ERA-NET TRANSCAN, maar met name ingegeven door haar eigen missie heeft de Hartstichting positief gereageerd op het verzoek van ZonMw. Hiermee is een nieuw publiek-

privaat partnership ontstaan. Begin juli 2014 vindt de eerstvolgende voorbereidende vergadering van de ERA-NET partners plaats en daar zal met name de call voor 2015 aan de orde zijn. Hartstichting en ZonMw beogen daarbij gezamenlijk op te trekken. Inmiddels hebben zich ook ontwikkelingen op Europees vlak voorgedaan. Zo probeert de Hartstichting zusterorganisaties die evenals zij aanzienlijk investeren in wetenschappelijk onderzoek, te interesseren voor het ERA-NET: cardiovascular disease. Deze Hartstichtingen zijn georganiseerd in het European Heart Network(EHN) gevestigd in Brussel. Daarnaast is vanuit het KP7 programma enige jaren geleden een subsidie verstrekt aan de European Society of Cardiology om inzicht te verkrijgen in het Europese cardiovasculaire wetenschappelijke landschap en met name mogelijke witte plekken daarin (CardioScape). Resultaten van deze survey zullen mede gebruikt worden om het ERA-NET: cardiovascular disease vorm te geven. Bij dit project is een aantal leden van de EHN (waaronder de Hartstichting) betrokken.

Deze ontwikkelingen lijken gunstig voor de verdere opstart van het ERA-Net: cardiovascular disease. De rol die CVON hierin zou kunnen nemen is het onderzoeken hoe bestaande CVON consortia kunnen aansluiten bij de nu gedefinieerde drie onderwerpen. Deze onderwerpen zijn:

1. Vascular endothelium
2. Cardiovascular interface
3. Organ damage and metabolic factors in heart failure

Verder kan CVON contacten leggen met onderzoekers uit andere landen die aan ERA-NET: cardiovascular disease deelnemen. Samen met deze onderzoekers kunnen nieuwe onderwerpen worden voorbereid om op de volgende call te plaatsen.

4.4 ERC programma

Bovengenoemde activiteiten moet kans op succes binnen Europa op middellange termijn (3-5 jaar) vergroten. Voor succes op korte termijn is initiatief van individuele onderzoekers nodig. Enerzijds door actief Europese consortia te vormen of aan deel te nemen, anderzijds door voorstellen in te dienen bij persoonsgebonden programma's waarvan het ERC programma het belangrijkste is. Nederland blijkt slecht te scoren bij dit Europese programma (zie Tabel 5.1). Dit komt slechts gedeeltelijk doordat ingediende aanvragen worden afgewezen maar vooral ook omdat Nederlandse senior onderzoekers met internationale reputatie weinig aanvragen indienen. CVON moet stimuleren dat deze senior onderzoekers in de komende jaren ERC aanvragen op alle niveaus gaan indienen. Dit kan door verlenen van directe ondersteuning, het beschikbaar stellen van fondsen voor het creëren van een 'managementvrije' periode (zie ook

Talentontwikkeling 5.2) en het belonen van succes door additioneel geld beschikbaar te stellen.

4.5 Plan van aanpak

- 'Europa' een vast agenda punt maken op alle CVON bijeenkomsten van promovendi tot Raad van Themaleiders.
- Op korte termijn stimuleren dat senior onderzoekers met internationale reputatie aanvragen gaan indienen bij het ERC programma en zelf EU consortia gaan opzetten.
- Actief voorbereiden op de ERA-Net call Cardiovascular disease. Contact leggen met de Duitse onderzoekers die de thema's voor deze eerste call hebben vastgesteld.
- Regelmatig overleg met Neth-ER organiseren waarbij nieuwe ontwikkelingen vanuit Europa en ontwikkelingen binnen CVON worden uitgewisseld. Dit overleg zal moeten worden georganiseerd en gevoerd door de dagelijkse leiding van de Raad van Themaleiders.
- Voorbereiden van een onderzoeksvoorstel met Europese impact waarin de sterkste thema's van CVON zijn verwerkt en waarover contacten zijn gelegd met andere Europese onderzoekers.

5. Talentontwikkeling

Door coördinatie op thema's en focuseren van het onderzoek kunnen de beste onderzoekers ruimte en perspectief krijgen. Om ook in de toekomst de beste onderzoekers aan te trekken en te behouden voor het hart en vaatonderzoek dienen training en loopbaanontwikkeling hoge prioriteit te krijgen. Hierdoor wordt het cardiovasculaire domein aantrekkelijk voor talenten in het wetenschappelijk onderzoek. Het CVON talentprogramma moet er op gericht zijn om al in een zeer vroeg stadium jonge talenten te winnen voor het cardiovasculaire domein, deze talenten vervolgens adequaat te trainen en een goed loopbaanperspectief te bieden. Hierdoor blijft onderzoek op sterke cardiovasculaire thema's in Nederland gegarandeerd en gaan ook jonge onderzoekers scoren in de brede Europese competitie.

5.1 Missie en einddoelen van talentontwikkeling binnen CVON

De missie van talentontwikkeling binnen CVON zal voor de komende jaren moeten zijn:

In elk stadium talent herkennen, opleiden en behouden voor het cardiovasculaire domein, waardoor Nederlandse onderzoekers zich succesvol kunnen meten in het topsegment van de Europese competitie.

Succesindicatoren van het slagen van deze strategie is een toename van het aantal cardiovasculaire beurzen binnen het Vernieuwingsimpuls programma van NWO en het aantal toegekende cardiovasculaire, persoonsgebonden beurzen binnen het ERC programma. Beide programma's zijn discipline overschrijdend en geven daardoor ook een indicatie hoe het cardiovasculaire veld zich ontwikkeld ten opzichte van andere disciplines. Voor beide programma's zijn nulmetingen beschikbaar (Tabel 1). Deze nulmetingen laten zien dat aandacht voor talent binnen het cardiovasculaire veld ook een proactieve aandacht van CVON vereist om de ambities van de consortia ook in de toekomst te kunnen blijven waarmaken.

Tabel 1

	ERC advanced		ERC consolidator		ERC starting	
	Totaal	HVZ NL	Totaal	HVZ NL	Totaal	HVZ NL
2013	284	0	284	2	287	1
2012	302	1	nvt	nvt	536	1
2011	294	1	nvt	nvt	480	0
2010	266	0	nvt	nvt	427	1
2009	236	0	nvt	nvt	237	0
2008	275	0	nvt	nvt	nvt	nvt

	NWO VICI		NWO VIDI		NWO VENI	
	Totaal	HVZ	TOTAAL	HVZ	TOTAAL	HVZ
2013	31	0	nwb	nwb	155	7
2012	32	3	87	6	147	7
2011	31	1	94	6	159	12
2010	32	1	88	3	161	12
2009	31	1	89	4	143	5
2008	30	0	81	4	116	5

5.2 Organisatie van een talentprogramma

Hoewel het totale budget van alle consortia voor talentontwikkeling bij elkaar omvangrijk is, lijkt het niet verstandig om centraal binnen CVON beleid te voeren. Dit zou leiden tot een verzwaring van de organisatie en het aantrekken van vaste medewerkers. Gezien het feit dat er bij de CVON partners expertise en programma's zijn op het terrein van talentontwikkeling levert dit een onnodige doublure op. Wel zullen er duidelijke spelregels voor het besteden van het talentbudget moeten komen. Na het verkrijgen van de CVON subsidie worden binnen de consortia in eerste instantie vooral AIO's aangetrokken. Zij moeten worden begeleid in hun verdere wetenschappelijke ontwikkeling zodat zij optimaal bijdragen aan de inhoudelijke missie van het consortium. Daarnaast zal de begeleider ook het talent van de promovendus moeten stimuleren en toetsen. De begeleiding van promovendi is de verantwoordelijkheid van de promotor maar overwogen kan worden dat binnen elk consortium ook een mentor wordt geïdentificeerd die zich actief bezighoudt met talentscouting en talentontwikkeling in het totale consortium. De mentoren van alle consortia

zouden op geregelde tijden met elkaar kunnen overleggen over de voortgang van het CVON talent programma (Fig 5.1). Een belangrijk aandachtspunt daarbij is het organiseren van CVON brede bijeenkomsten voor promovendi, want het is belangrijk dat talenten elkaar weten te vinden. Op dit moment is dit de voornaamste missie van Young ICIN. Dit zou met support van CVON verder uitgebouwd kunnen worden tot een CVON dekkende activiteit. Daarnaast is het aan te bevelen om een serie landelijke cardiovasculaire en methodologische cursussen voor promovendi, zoals de goed bezochte Papendal cursus, tot een programma te vormen op basis waarvan promovendi aan het eind van het promotie traject een CVON certificering zouden kunnen verkrijgen.

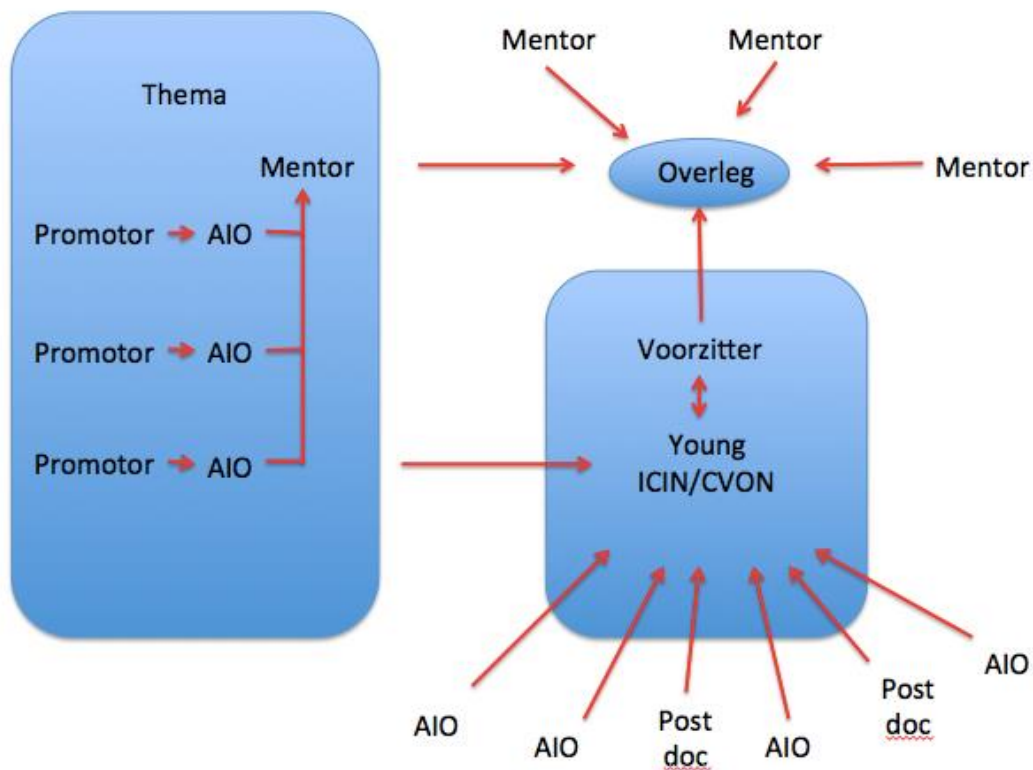

Fig. 5.1

De beschikbare middelen zijn op dit moment 10% van de CVON consortium begroting. Op dit moment is dat in totaal ongeveer 4 M€ gedurende 5 jaar en zal toenemen wanneer additionele CVON aanvragen worden gehonoreerd. Met dit budget zouden de volgende stimulerende activiteiten kunnen worden ondernomen:

- Onderzoekers in staat stellen in het buitenland onderzoekservaring op te doen. Zoals gesteld worden binnen een CVON consortium in eerste instantie beginnende onderzoekers aangesteld. Buitenland ervaring is voor deze groep essentieel. Omvang en vorm van deze subsidievorm zou zich kunnen spiegelen aan het Rubicon programma van NWO.
- Jonge getalenteerde onderzoekers uit het buitenland (terug)halen naar Nederland. Het gaat hierbij vooral om onderzoekers met bewezen kwaliteiten die hier in Nederland een positie voor langere tijd geboden kan worden.
- Onderzoekers een periode vrij maken om te werken aan pilot experimenten essentieel voor het onderbouwen van subsidieaanvragen op het niveau van een VIDI grant.
- Voor de meer established onderzoeker zijn de management verantwoordelijkheden vaak een drempel om aanvragen op het hoogste niveau te doen. Cardiovasculair Nederland blijkt slecht te scoren bij het Europese ERC programma (zie Tabel 5.1). Dit komt slechts gedeeltelijk doordat ingediende aanvragen worden afgewezen maar vooral ook omdat Nederlandse senior onderzoekers met internationale reputatie weinig aanvragen indienen. CVON moet stimuleren dat deze senior onderzoekers in de komende jaren ERC aanvragen gaan indienen. Dit kan door verlenen van logistieke ondersteuning, het beschikbaar stellen van fondsen voor het creëren van een 'managementvrije' periode en het belonen van succes door additioneel geld beschikbaar te stellen.

Tevens zullen succes-parameters geformuleerd moeten worden en een jaarlijkse toetsing hiervan plaatsvinden. Voor dit laatste ligt het voor de hand om het verwerven van persoonlijke beurzen, van Veni tot ERC consolidator, te gebruiken.

5.3 Plan van aanpak

- Organiseren van een mentor systeem binnen de CVON consortia. Deze mentoren zullen regelmatig onderling overleg moeten hebben. Daarnaast zal er een regelmatig contact moeten zijn tussen deze mentoren en Young ICIN.
- Young ICIN openstellen voor talenten vanuit CVON consortia. Inspraak creëren voor Young ICIN in de besteding van CVON talent budget en Hartstichting Dekker programma.

- Binnen het Dekkerprogramma door een Nederlandse commissie een voorselectie laten maken van kandidaten. Finalisten laten beoordelen door de ISAC.
- Systeem opzetten waarin wordt bijgehouden hoe het scoringspercentage is voor het cardiovasculaire veld binnen het NWO stimuleringsprogramma en het Europese ERC programma. Dit systeem zal een van de kwaliteitsparameters van CVON zijn. ZonMw is de aangewezen partner om dit systeem te creëren en te onderhouden. Voor de nulmeting kan de periode van 2008-2013 worden gebruikt.
- Uitwerken van de inzet van talentstimuleringsgelden binnen de CVON consortia. Hiervan zal een significant gedeelte moeten worden gebruikt om talent van buiten naar de CVON consortia toe te halen.
- Op korte termijn stimuleren dat senior onderzoekers met internationale reputatie aanvragen gaan indienen bij het ERC programma.
- Onderzoeken en opzetten van een AIO opleidingsprogramma dat kan kwalificeren voor een CVON certificaat.

6. Stimuleren van de interactie tussen CVON en het bedrijfsleven

In zowel het Nederlandse als Europese wetenschapsbeleid speelt de inzet van industriële partners naast die van kennisinstellingen een steeds belangrijkere rol. De publiek – private samenwerking zou bij kunnen dragen aan het oplossen van de grotere maatschappelijke problemen en aan het scheppen van economische bedrijvigheid.

In de afgelopen jaren heeft het ministerie van Economische Zaken een voortrekkersrol gehad bij het vorm geven van het Nederlandse onderzoeksbeleid met het initiëren van topinstututen zoals TIP, CTMM en BMM. De drijvende financiële kracht achter deze rol waren de aardgasbaten. Nu deze baten op dit moment niet meer voor deze doeleinden worden aangewend, wordt wel nog steeds de relatie tussen bedrijfsleven en kennisinstellingen gepromoot, maar financiële middelen zijn in Nederland nog maar mondjesmaat voor stimulering van die relatie beschikbaar.

Ook in Europa wordt de relatie tussen publieke en private partijen gestimuleerd en als voorwaarde gesteld bij deelname aan stimulering van EU onderzoek. Bij de invulling van de European Research Area (met name het kaderprogramma Horizon 2020) wordt in toenemende mate ingezet op publiek – private partnerschappen naast innovatie. Deelname vanuit het bedrijfsleven is een vereiste. In Europa gaat de reikwijdte van de eis natuurlijk verder dan louter deelname vanuit het Nederlandse bedrijfsleven. Hoewel dit al in een vroeg stadium binnen de ontwikkeling van CVON is onderkend is er nog geen strategie ontwikkeld. De meest aangewezen partner op landelijk niveau is STW en wellicht ook CTMM. Op dit moment zijn zij niet actief betrokken bij de inrichting van CVON. Allereerst zullen deze organisaties benaderd moeten worden met de vraag of zij expertise willen verlenen.

Nederland heeft in de afgelopen decennia internationaal een sterke positie in het klinische onderzoek opgebouwd. Deze positie is met name voortgekomen uit intensieve samenwerking met de farmaceutische industrie in de jaren 80 en 90. Deze multinationalaal opererende bedrijfstak investeerde vooral via de lokale Nederlandse vestigingen in het klinische onderzoek. De laatste tien jaar is het financieringsmodel van de farmaceutische industrie veranderd en sterk gecentraliseerd in het hoofdkantoor van het moederbedrijf. Ook de laatste zelfstandige Nederlandse farmaceutische bedrijven zijn overgenomen door grotere buitenlandse ondernemingen. CVON zal duurzame contacten moeten gaan ontwikkelen met beleidsmakers binnen het hoofdkantoor van deze grote internationale bedrijven. Goed uitgewerkte plannen op basis van nieuwe concepten vanuit de CVON thema's met grote slagingskansen voor klinische doorbraken en impact moeten de basis zijn voor deze vernieuwde samenwerking met deze belangrijke bedrijfstak. Bij voorkeur worden ook Europese partners bij deze projecten betrokken.

6.1 *Plan van Aanpak*

- Op nationaal niveau aansluiting zoeken bij STW.
- Op internationaal niveau, in samenwerking met Europese partners, klinische programma's ontwikkelen met kans op doorbraak en richtlijn bepalend karakter. Deze plannen voorleggen aan relevante partijen in de farmaceutische industrie.

7. Conclusies en Aanbevelingen

Per onderwerp is een plan van aanpak in meer detail uitgewerkt. Hieronder volgt een korte samenvatting van deze plannen.

1. De organisatie van CVON moet licht en flexibel zijn. Centraal in de organisatie is een Raad van Themaleiders met een klein, uit hun midden gekozen bestuur¹⁾. Deze Raad van Themaleiders staat onder toezicht van de stuurgroep CVON waarin de founding partners van CVON zijn vertegenwoordigd eventueel samen met een enkele adviseur. De structuur van CVON bestaat uit nationaal samenwerkende onderzoekers gegroepeerd in Thema's. Deze thema's kunnen door competitieve vernieuwing binnen CVON calls, door aantrekken van Europees geld en/of door het opnemen van externe persoonsgesubsidieerde talentvolle onderzoekers, een horizon creëren die de huidige CVON subsidie duur overstijgt. Hierdoor kan de Themagroep ook lange termijn beleid ontwikkelen. Door het lange termijnbeleid wordt de kans op succes in Europa en het naar de kliniek brengen van nieuwe therapieën groter. Ook ontstaan hierdoor betere carrière mogelijkheden voor talentvolle onderzoekers op cardiovasculair gebied. Logistieke ondersteuning moet vanuit de CVON partners worden georganiseerd.
2. Voor succes op korte termijn binnen Europa moet CVON actief ERC aanvragen en deelname aan EU consortia door senior onderzoekers met internationale reputatie gaan stimuleren. Het stimuleringspakket moet bestaan uit het verlenen van logistieke ondersteuning, het beschikbaar stellen van fondsen voor het creëren van een 'managementvrije' periode en het belonen van succes door additioneel geld beschikbaar te stellen. Voor de langere termijn is actieve deelname in het ERA-NET: cardiovascular disease belangrijk. Verder zal een goed en geregeld contact moeten worden opgezet met
 - a. Europees opererende organisaties zoals de European Society of Cardiology en het European Heart Network
 - b. Vergelijkbare CVON organisaties in andere Europese landen zoals het Duitse DZHK
 - c. NFU en Neth-ER
3. Voor het scouten en begeleiden van jong talent zal een mentor systeem binnen de CVON thema's worden opgezet. Het stimuleren van talent binnen CVON zal niet beperkt blijven tot jong talent maar alle fasen van de ontwikkeling van een top onderzoeker omvatten. Hiervoor wordt een samenhangend pakket van subsidies gemaakt waarin niet alleen de 10%

talentontwikkelingsgelden van CVON zijn gebruikt maar mede gebruik wordt gemaakt van het Dekkerprogramma van de Hartstichting, en het Young ICIN, fellowships en strategische leerstoelen van het ICIN.

4. Voor het opbouwen van goede interactie met het bedrijfsleven op nationaal niveau moet CVON aansluiting zoeken bij STW. Internationaal zal CVON zijn beleid moeten verleggen naar mondiaal opererende bedrijven actief op het terrein van hart en vaatziekten. In eerste instantie zijn dit farmaceutische bedrijven en device firma's. Goed uitgewerkte plannen op basis van nieuwe concepten vanuit de CVON thema's met grote slagingskansen voor klinische doorbraken en impact moeten de basis zijn voor de samenwerking met deze belangrijke bedrijfstak. Deze aanpak maakt het ook mogelijk om andere Europese onderzoekers bij deze projecten te betrekken.

¹⁾ Voor de implementatie van de nieuwe organisatie wordt voorgesteld om de strategiecommissie tijdelijk te benoemen als dagelijks CVON bestuur. Dit tijdelijke bestuur zal tot uiterlijk na de eerste midterm evaluatie van CVON actief zijn. Afspraken over de aanstellingsgrond van de verschillende leden zullen met de betrokken moederorganisaties gemaakt moeten worden.